

kteřou, jak nesporno, měli provést svým vlastním nákladem, a, ježto jest doznáno, že se přes to tak stalo, jest žalobní nárok na náhradu škody pro bezprávné přisvojení si částí těchto zařízení duvodem svým po právu. Nevadí, že snad konsensem politického úřadu byli k tomu oprávněni, neboť případné svolení mohlo býti dáno jen bez újmy náhradních nároků oprávněných osob, jak vysvítá též z toho, že politický úřad odkázal žalující družstvo s příslušným nárokem na pořad práva. O právní způsobilosti žalujícího družstva nelze pochybovati, neboť jest jisto, že jest osobou právnickou (§§ 53 a násl. zemského vodního zákona). Ovšem může žalující družstvo domáhati se náhrady jen potud, pokud mělo podíl na uvolněných zařizích, a jen proti tomu, kdo si je přisvojil. V onom směru poukazovali žalovaní k tomu, že žalující družstvo hradilo jen 20% nákladu na úpravu, provedenou v letech 1902 až 1905, v druhém směru tvrdila třetí žalovaná nedostatek pasivní legitimace, ježto prý nikterak se nesúčastnila druhé úpravy, provedené v letech 1918 až 1920. V té příčině a o okolnostech, rozhodujících pro výši nároku, nebylo vůbec jednáno. Jest tudíž oduvodněna výtka, že odvolací soud nesprávně posoudil věc po stránce právní a že důsledkem toho odvolací řízení zůstalo neúplným (§ 503 čís. 4 a 2 c. ř. s.), i bylo proto dle § 510 c. ř. s. vyhověno dovolání, a poněvadž jest patrně třeba jednání v první stolici, by věc se stala zralou k rozhodnutí, vysloveno, že se zrušují rozsudky obou nižších soudů a věc vrací do první stolice, by znovu byla projednána a rozsouzena.

Čís. 2054.

Žaloba o nepřipustnost exekuce (§ 37 ex. ř.) na pohledávku dlužníka proti soudu, jímž byly mu v trestním řízení hotové peníze odebrány a dány do soudní úschovy berního úřadu.

(Rozh. ze dne 28. listopadu 1922, Rv I 928/22.)

Jiřímu D-ovi, manželé žalobkyně, bylo při zatčení pro zločin podvodu odebráno 16.000 Kč, a dáno okresním soudem ve V. bernímu úřadu do soudního uschování. Když byla žalovanému vymáhajícímu věřiteli povolena exekuce zabavením pohledávky, příslušející Jiřímu D-ovi proti okresnímu soudu ve V., domáhala se žalobkyně výroku o nepřipustnosti exekuce na onu pohledávku do výše 15.200 Kč, tvrdíc, že z peněz, jejímu manželé zabavených, náleželo jí 15.200 Kč. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Žaloba, o niž tu jde, jest žalobou vlastnickou ve smyslu § 370 obč. zák. a může touto žalobou býti uplatňováno právo vlastnické i k penězům a žalovaná strana věděla nebo věděti musila, že není oprávněna, tyto peníze si přisvojit (§ 371 obč. zák.). Dle § 370 obč. zák. musí tedy žalobnice ty peníze, ohledně nichž uplatňuje nárok vlastnický, popsati takovými znameními, kterými se rozeznávají ode všech podobných peněz téhož druhu, což se může státi buď označením čísel a serií státovek, když byly smíšeny s jinými podobnými penězi, nebo, zůstaly-li peníze s jinými neshmíšeny, označením místa nebo schránky, kam byly dány a kde dosud jsou. Tohoto důkazu však žalobkyně neprovedla. Odvolatelka přehlíží, že v tomto případě oněch 14 tisícikorunových a 13 stokorunových státovek, z nichž si činí vlastnický nárok na 15.200 Kč, nebylo jejímu manželé Jiřímu D-ovi odebráno žalovaným, aniž soudním orgánem výkonným k exekčnímu

návrhu žalovaného. Státovky byly mu odebrány četnictvem při zatčení pro podezření ze zločinu podvodu a odevzdány okresnímu soudu ve V., kam byl Jiří D. dodán do vazby, a okresní soud ve V. uložil je pak u berního úřadu ve V. do soudního uschování jako trestní depositum, kamž byly dne 7. července 1921 přijaty. Okolnosti tyto jsou mezi stranami nesporny. Z exekučních spisu okresního soudu ve V. jde na jevo, že teprve po tomto uložení do soudního uschování byla žalovanému povolena exekuce zabavením pohledávky Jiřího D-a na 16.000 Kč, která mu přísluší proti okresnímu soudu ve V. z jeho deposita, uloženého tam z důvodu odebrání mu oněch státovek. Žalobkyně musila by tedy dokázati vlastnictví k penězům v úhrnné hodnotě 15.200 Kč, které tvoří předmět této žalovaným zabavené pohledávky. Odvolacímu soudu je známo (§ 269 c. ř. s.), že berní úřad ve V. podobně jako všechny jiné berní úřady tak činily, zabavené státovky neuložil do zvláštního obalu, nebo na nějaké zvláštní, od ostatních peněz oddělené místo, nýbrž že státovky přijal prostě do hlavní pokladny a smíchal je s jinými státovkami podobného druhu, jichž v každém berním úřadě je hojnost. Tento způsob přijímání peněz do soudního uschování byl (nyní se peníze ukládají do soudního uschování prostřednictvím šekového úřadu v Praze) u všech berních úřadů předepsán a také vykonáván. Žalobkyně ani v žalobě ani za jednání v první stolici netvrdila, tím méně dokázala nějaká znamení, jimiž by se domnělé její peníze zřejmě rozeznávaly od ostatních peněz téhož druhu, u berního úřadu ve V. ležících. Poněvadž tu tedy nastala skutečnost, kterou § 371 obč. zák. předpokládá, to jest nemožnost důkazu individuality (totožnosti) jejích domnělých státovek, nejsou tyto státovky předmětem žaloby vlastnické, nýbrž vzniká žalobkyni proti jejímu manželovi pouze obligační nárok na vrácení úhrnné částky, která se rovná ceně všech oněch domněle jejích bankovek.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a uložil odvolacímu soudu, by ve věci dále jednal a znovu rozhodl.

D o v e d ě n í :

Žalobkyně se domáhá výroku, že jest do výše 15.200 Kč nepřipustna exekuce žalovaného na pohledávku Jiřího D-a 16.000 Kč, příslušející mu z jeho deposita u okresního soudu ve V., peněz to odebraných Jiřímu D-ovi, když byl vzat do vazby, proti okresnímu soudu ve V., jenž odněti peněz předsevzal. Tato žalobní prosba jest patrně přizpůsobena doslovu usnesení, exekuci povolujícího, neboť udání žaloby, že žalovanému exekuce v tomto doslovu byla povolena, jest nesporné. Podle toho může býti nárok Jiřího D-a proti okresnímu soudu ve V., na který byla exekuce povolena, a na který si činí žalobkyně nárok, dvojího druhu. Buď jest to pohledávka na zaplacení a vrácení 16.000 Kč, nebo nárok na vydání Jiřímu D-ovi odňaté a u okresního soudu ve V. uložené hotovosti 16.000 Kč, podle toho, jakým způsobem byly peníze uloženy, zda smísením s ostatními penězi či odděleným uschováním ve smyslu § 118 instr. pro trestní soudy. Odvolací soud uvádí, že je mu známo, že berní úřad ve V., podobně jak to činí všechny jiné berní úřady, státovky, Jiřímu D-ovi zabavené, neuložil do nějakého zvláštního obalu, nebo na nějaké zvláštní od ostatních peněz oddělené místo, nýbrž, že přijal tyto státovky do hlavní pokladny a smíchal je s jinými státovkami podobného

druhu, jichž je v každém berním úřadě hojnost. Poněvadž jde o deposit v trestním řízení, vzházejí vzhledem k ustanovení §§ 118 a 128 shora cit. instr. a k ustanovení § 14 výkl. min. financí atd. ze dne 23. března 1921, čís. 125 sb. z. a n., pochybnosti o tom, zda odpovídá způsob uložení peněz, Jiřímu D-ovi odebraných, odvolacím soudem předpokládaný, skutečnosti. Avšak tato okolnost, zjištěná odvolacím soudem podle § 269 c. ř. s., jejíž přezkoumání dovolacímu soudu nepřísluší, není pro spor důležitá. Předmětem exekuce, za jejíž zrušení se žádá, nejsou věci movité, nýbrž pohledávka (nárok) na vrácení 16.000 Kč, vzatých do soudního uschování. Žalobkyně neuplatňuje vlastnické právo k určitě označeným státovkám, nýbrž domáhá se uznání, že nárok na vrácení peněz, neboli, jak se v žalobě uvádí, pohledávka 16.000 Kč proti okresnímu soudu ve V. do výše 15.200 Kč přísluší žalobkyni a nikoli Jiřímu D-ovi, a že jest proto exekuce zabavením této pohledávky proti Jiřímu D-ovi nepřípustná. I když tedy byly peníze, tomuto odňaté, uloženy do deposita způsobem, odvolacím soudem předpokládaným, nemůže býti žaloba zamítnuta z toho důvodu, že žalobkyně netvrdila a nedokázala nějakých znamení, jimiž by se peníze Jiřímu D-ovi odebrané zřejmě rozeznávaly od ostatních peněz téhož druhu u berního úřadu ve V. uložných. Žalobkyně nic takového dokazovati nemusí, nýbrž jest na ní, aby dokázala, že jí přísluší nárok na vydání částky Jiřímu D-ovi odňaté a u berního úřadu uložené 16.000 (15.200 Kč) ať již téže, která byla odňata, nebo jiné stejné hodnoty. Avšak i v tom případě, kdyby byly peníze Jiřímu D-ovi odňaté v berním úřadě uschovány odděleně o kdyby tedy šlo o nárok na vydání určité věci, nemohla by býti žaloba ohledně celého obnosu zamítnuta z toho důvodu, že veškeré tyto peníze byly smíseny s penězi Jiřího D-a. Ustanovení § 371 obč. zák. předpokládá, že požadované hotové peníze nemohou býti rozeznány od ostatních, s nimiž byly smíseny. V tomto případě by bylo třeba, žalobkyni ve smyslu § 182 c. ř. s. vyzvati, aby udala, jaký druh peněz Jiřímu D-ovi odevzdala a aby o tom dukazy nabídla. Z příslušných trestních spisů, kterými byl dukaz proveden, by bylo pak třeba zjistiti, jaký druh peněz byl Jiřímu D-ovi odňat. Je-li pravda, že žalobkyně odevzdala Jiřímu D-ovi 14 tisícovek a dvanáct stovek, a že D. měl svých peněz jen 110 K, pak nemohly býti tisícovky se stovkami vůbec smíseny. Nerozeznatelné smísení peněz ve smyslu § 371 obč. zák. by se mohlo týkati jen stovek. Kdyby bylo prokázáno, že žalobkyně své vlastní peníze Jiřímu D-ovi jen svěřila a že je tento měl u sebe jen jako její plnomocník, příslušel by jí a nikoli Jiřímu D-ovi nárok na vydání těchto peněz, ať již byly vzaty do soudního uschování způsobem jakýmkoli, a exekuce na tento nárok proti Jiřímu D-ovi vedená by byla nepřípustnou. Procesní soud, neuvěřiv výpovědem slyšených svědků, nezjistil žádných skutkových okolností, z nichž by mohlo býti posouzeno, je-li žalobní nárok oprávněn. Ani rozsudek soudu odvolacího neobsahuje zjištění okolností, pro spor důležitých. Za tohoto stavu věci není možno ve věci rozhodnouti.

Čís. 2055.

Čl. IX. zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n.
Na 14denní lhůtu druhého odstavce čl. IX. jsou soudní prázdniny bez